tov. Trošta, ki je predsednik društvu, je podal tov. Režek tajniško poročilo, ki se glasi:

Slavni zbor! Naše društvo, ustanovljeno l. 1898., končuje z današnjim občnim zborom svojo XI. upravno dobo.

Pri zadnjem občnem zboru v Gorici dne 6. septembra 1908. so bili soglasno izvoljeni: Franc Ks. Trošt, predsednik in blagajnik; Juraj Režek, tajnik; Jakob Dimnik, podpredsednik; Engelbert Gangl in Albert Sič odbornika, Franc Črnagoj in Luka Jelenc pa pregledovalca društvenih računov.

Od tega občnega zbora do 1. julija letos, t. j. v dveletni dobi, je pristopilo k društvu 19 članov, izstopila sta dva člana in umrlo je 7 članov, in sicer: Lavoslav Abram v Gorici, Marija Božič v Žireh, Andrej Šket v Podsredi, Matija Arko v Šmartnem pri Litiji, Leopold Armič v Ljubljani, Vincencija Abram v Gorici in Božidar Dedič v Bočni.

Njihovim ostalim se je izplačalo **3256 K.**

Danes šteje društvo 238 članov, kar je ob skupnem številu slovenskega učiteljstva še veliko premalo. Naj bi se pač zdramili ostali naši tovariši in pristopili k temu prekoristnemu društvu; res, da je težko plačevati pri bornih naših plačah, ali saj plačilo ni veliko, pomoč pa v smrtnem slučaju izdatna in marsikatero družino reši dolgov. (Odobravanje.)

Blagajniško poročilo je sledeče:

Dohodki:

Gotovina konec X. upravne dobe	K	21·84
V poštni hranil. konec X. upravne dobe	„	650·85
Obresti poštne hranilnice p. 1909	„	10·55
Dividenda Učit. tiskarne p. 1909	„	5·—
Dividenda Hranilnice učiteljskega konvikta p. 1909	„	5·—
Iz hranilnice vzeto	„	472·—
Doneski	„	2859·79
Skupaj	K	4025·03

Stroški:

Vdovi Frančiški Šket v Podsredi	K	466·—
Dedičem pokojnega Matija Arko v Šmartnem	„	464·—
Vdovi Mariji Armič v Ljubljani	„	472·—
Siroti Eli Abram v Gorici	„	476·—
Vdovi Antoniji Dedič v Bočni	„	476·—
Vložek v Hranilnico učit. konvikta	„	855·—
Vložek v Kmetsko posojilnico	„	60·—
Poštni, tiskovni in drugi stroški	„	110·97
Uprava, nagrada in režija	„	110·60
Račun poštne hranilnice konec X. upravne dobe	„	534·46
Skupaj	K	4025·03

Člani: Konec X. upravne dobe 233 članov. Umrlo v XI. upravni dobi 5 članov. Pristopilo 12 članov, izstopila 2 člana. Konec XI. upravne dobe 238 članov.

Imovina:

V hranilnici Učit. konvikta	K	4444·72
V Kmetski posojilnici	„	2046·47
Deleža hranilnice Učit. konvikta	„	100·—
Delež Učiteljske tiskarne	„	100·—
V poštni hranilnici konec XI. dobe	„	534·46
Dolg članov	„	188·—
	K	7413·65
Mimo konec X. upravne dobe	„	6645·98

se je imovina pomnožila za K 767·67

Po odbitju K 476·— za prvi slučaj smrti znaša imovina **K 6937·65.**

V imenu pregledovalcev računov predlaga tov. Jelenc, da se izreče blagajniku obsolutori: (Sprejeto.)

Predlogi.

Tov. Gradišnik poudarja, da naj se prične za društvo malo več agitirati. Posebno mlajši učitelji nimajo smisla za naša društva. Pri vsakem okrajnem uč. društvu naj bi pa okrajna učit. društva prirejala periodična predavanja o naših gospodarskih podjetjih in razlagala novincem njih pomen in namen. Odtod izvira tudi to mrtvilo. Agitirajmo za nove člane! (Dobro, dobro!)

Volitev odbora.

Tov. Šmajdek predlaga, da se izvoli stari odbor. (Sprejeto.)

Predsednik s toplimi besedami zaključi občni zbor in se zahvali udeležencem na obilni udeležbi, spominjajoč se v vznesenih besedah cesarjeve osemdesetletnice. (Navdušeni slavaklici.) (Konec prih.)

Iz naše organizacije.

Štajersko.

Učiteljsko društvo za svetlenartski okraj je zborovalo dne 4. t. m. pri Sv. Ruprtu v Slov. goricah. Dasi nas je hotelo vreme plašiti, vendar se nas je zbralo lepo število v prostornem novem šolskem poslopju.

Ker je manjkalo načelnika in njega namestnika, je vodil zborovanje ad hoc izvoljeni tovariš J. Kopič. Ta presrčno pozdravi navzoče goste: g. Gorupa, gener. zastopnika „Prve češke“ v Trstu, tehnika Čučka in nekatere dijake. Čestita tudi nadučitelju Franu Šijancu od Sv. Antona, ki stopi s 1. septembrom po 40 letnem delovanju v zasluženi pokoj. Želimo vrlemu tovarišu in zvestemu društveniku še na mnoga leta!

Kot prva predavateljica nastopi gdč. Irma Scheligo. Priznati moramo, da nas je cenjena tovarišica s svojim deviškim govorom kar razočarala. V pomenljivi temi „Šola bodi otroku svetišče nam je v izbranih besedah in v krasni slovenščini — prosto brez vsakih pomočkov — naslikala upoštevanja vrednih migljajev, ki vodijo do smotra, da se bodo učenci v šoli vedli kakor v kakšnem svetišču, in da bodo starši in otroci cenili učiteljstvo kakor kakšno božanstvo v tem svetišču. Ker je bilo predavanje podprto z mnogimi primeri iz lastne izkušnje, je bilo tem zanimivejše. Želimo le, da nas gdč. Scheligo kakor tudi druge gdč. kmalu zopet razvesele s kakšnim zanimivim referatom.

V debati je tov. Perger očrtal delovanje onih zahrbtnih činiteljev, ki skrbe za to, da se besede predgovornice ne morejo udejstvovati, ker imajo ti faktori šolo za „prokletstvo za ljudstvo“, učitelje pa za hudiče, ki v njej delujejo.

Gener. zastopnik „Prve češke“ g. Gorup iz Trsta nam je razkladal o važnosti življenskega zavarovanja ter vabil učitelje k sodelovanju. Učiteljstvo naj to tem rajše stori, ker ima od zavarovanj pri Prvi češki dobiček ne le posameznik, temveč tudi C. in Met. družba in „Socialni odsek slov. učiteljstva“.

Po dovršenem delu nas je tovariš Skerjanc povabil v svoj vinograd, kjer nam je njegova gospa in ljubezniva hčerka postregla z izborno kapljico. Da smo se dobro imeli, kaže to, da smo sklenili zložiti kamen za obrambni sklad Ciril Metodove družbe. Za knjigo g. Čučka se je po dražbi nabralo 30 K, ki so se odposlale vodstvu C. M. družbe kot prvi obrok za sklad.

Prihodnje zborovanje se vrši še ta mesec dne 25. pri Sv. Trojici, da se nam bo mogoče posloviti od našega staroste nadučitelja Franca Šijanca. Na snidenje polnoštevilno!

Naš denarni zavod

Geslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do konca julija **K 188.338·76.**

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v poštnih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Uradne ure: Vsak četrtek od ½2.—½3. popoldne in vsako soboto od 6.—7. zvečer.

Srednješolski vestnik.

** **Odobrena učna knjiga.** Dr. Josip Pipenbacher, Latinska slovnica. Založil L. Schwentner. Cena K 3·20. To, novemu gimn. učnemu načrtu prikrojeno slovnico, je odobrilo c. kr. ministrstvo za bogočastje in nauk kot učno knjigo za slovenske gimnazije. Knjigo je natisnila Učiteljska tiskarna.

** **Ruski jezik na bolgarskih gimnazijah.** Najviši učni svet je sklenil uvesti pouk v ruskem jeziku na bolgarskih gimnazijah od 4. do 6. razreda, dočim se je dosedaj poučevalo le v 5. in 6. razredu.

Obrambni vestnik.

*** **V znamenju strahovlade.** V Rudniku pri Ljubljani je skoraj dvajset let služboval učitelj Petrič. Šola je bila do zadnjih dveh let enorazrednica po krivdi ondotnega župnika, ki je vedno ugovarjal in delal rekurze, da se ja šola ne razširi, kar je našim čitateljem že znano. Učitelj Petrič je izboren učitelj in tudi njegovo zasebno življenje je popolnoma korektno. Kaj torej storiti, da bi on ne bil imenovan za nadučitelja na razširjeni šoli? Župnik je že prej storil vse korake, kako bi ga proč spravil, a bilo je vse zaman. Oblezel je vse šolske oblasti, povabil samega škofa, da je prišel izpovedovat v Rudnik, skratka, pripravil je vse, a le ni šlo. Šolske oblasti so bile pripravljene, da imenujejo tov. Petriča za nadučitelja, ker je to popolnoma zaslužil. Kar si izmisli poštenjak župnik in napravi nekaj svojih somišljenikov, da so podpisali ovadbo na deželni šolski svet, da jemlje učitelj darila od staršev, da bi ga na ta način spravili v disciplinarno preiskavo. Mislili so, da učitelj o tem niti zvedel ne bo, a imenovan pa vendar ne bo, ker klerikalci so hoteli vsaj navidezno vzrok imeti, da bi bili v dež. šolskem svetu glasovali proti njemu. Okr. glavar je pa poslal g. nadzornika preiskovat, kaj je na ovadbi resnice. Vsi prizadeti so tajili, da o vsem nič ne vedo, in je sam g. nadzornik sporočil, da je ovadba popolnoma izmišljena. Okr. šol. svet o tem niti ni hotel obravnavati, ampak je vse odstopil dež. šol. svetu, ker je mislil, da lažniva ovadba ne more imeti nikakih posledic. Učitelj je pa tožil obrekovalce, a obravnava je bila že dvakrat preložena, ker ovaduhi vse taje, dasi so ovadbo podpisali. Deželni šolski svet je pa vendar sklenil, da ga prestavi v Šiško. Ohrani sicer stanarino in funkcijsko doklado, da ne bo na škodi, a premestitev je vendar najgrši škandal. Taka premestitev je pa tudi popolnoma nepostavna. Kako pridejo napredni davkoplačevalci, da bodo plačevali popolnoma nepotrebno stanarino in funkcijsko doklado učitelju, ki je bil brez povoda samo na ljubo župniku prestavljen? Ali ni več pravice na Kranjskem?

Cenjena šolska vodstva in krajne šolske svete prosimo, naj začno takoj naročati šolske tiskovine, ker se pravočasna naročila lažje hitro in točno izvrše kakor pa naročila, ki se nakupičijo koncem počitnic.

Kranjske vesti.

—r— **Popravek.** Tov. Egon Jezeršek, ki je napravil maturo na ljubljanskem učiteljišču, je doma v Križah pri Tržiču in je prebil zrelostni izpit z odliko (za slov ljudske šole.)

—r— **Iz deželnega šolskega sveta.** Za učiteljico v Strugah se imenuje Josipina Smole, za nadučitelja v Št. Petru Julij Čenčič, za učiteljico v Češnjici Ana Ogulin, za Leskovec Franc Trošt, za Sp. Šiško Jos. Wagner, Roza Krapš in iz službenih ozirov Ivan Petrič z Rudnika. — Vpokojeni so: nadučitelj Fr. Dular v Vavtivasi, Doroteja Dereani na Savi, Jakob Osterman v Kočevski Paki. — V Uršnih selih se ustanovi ljudska šola. (S tem je preprečena nakana šulverajna, ki hoče tudi otroke z Uršnih sel pritegniti k svoji šoli v Lazih. To je zasluga tov. Dav. Matka, nadučitelja v Toplicah.) Ustanovi se šola v Češnjici pri Selcih. Šola v Škocijanu pri Turjaku se začasno razširi v dvorazrednico. — Vpokojeni so nadučit. F. Pokorn v Horjulu, nadučitelj Račič v Boštanju in Ludvika Črednik na Colu (začasno). — Vpokoji se učiteljica Pirc v Štrekljevcu.

—r— **Iz radovljiškega okraja.** Dne 6. julija t. l. se je vršila uradna učiteljska konferenca za radovljiški okraj v prijazni Koroški Beli. Točno ob ½ 10. uri otvori c. kr. okrajni šolski nadzornik J. Janežič konferenco, omenja v svojem nagovoru preredko slavje, namreč 80 letnico našega vladarja, pozdravlja zbrano učiteljstvo, navzoče goste, namreč tamošnjega župnika, kaplana in župana. Sklepno imenuje svojim namestnikom nadučitelja A. Grčarja iz Radovljice. Zapisnikarjem se volita soglasno J. Sedlak in L. Pibrovc iz Jesenic. Letošnje nadzornikovo poročilo se je omejilo le na ponavljalne šole, ki je imelo mnogo dobrih nasvetov. Mnenja smo in smo bili, da je ponavljalna šola v današnjih razmerah, pri današnjem razvoju šolstva pravi pravcati nonsens. Popolen uspeh doseže ljudska šola le tedaj, ako se podaljša obligatna šolska doba do 14. leta, a od 14.—16. leta naj se uvede takozvana kmetijsko-nadaljevalna šola za vse one, ki se posvete kmetijstvu. — Spisje na višji stopnji ljudskih šol vobče je obdelal zanimivo I. Šega iz Radovljice. Poročilo je bilo kratko, a je podalo v glavnih potezah vse ono, kar naj služi kakor temelj nadaljnemu podrobnejemu delu. — Peta točka Vzorni urniki za posamezne šolske kategorije v okraju se je na predlog Iv. Šege rešila tako, da so se izdelki odstopili v revizijo stalnemu odboru, ki jih potem predloži c. kr. okr. šolskemu svetu v odobrenje. — Zanimiva in vsestransko obdelana je bila naslednja točka „Vzorni šolski red“, ki jo je podal nadučitelj J. Ažman iz Breznice. V debato, ki je bila tuintam prav živahna, so opetovano posegli poročevalec, nadzornik, Rus, Sedlak, Šiffrer, Salberger, Šega. Za javnost je treba pribiti dejstvo, ki ga je navedel J. Sedlak, da se na Jesenicah poslužuje nad 400 otrok obojega spola ravno dveh stranišč. Razmere, ki niso več razmere. „Vzorni šolski red“ se je v polnem obsegu sprejel tako, kakor ga je predlagal — z malimi izjemami — poročevalec. Založi ga na predlog Iv. Šege okraj. učiteljska knjižnica, ki ga bo imela tudi vedno v zalogi. — Šolske knjige ostanejo tiste kakor druga leta.

Natančno in zanimivo poročilo nam je podal predsednik knjižničnega odbora A. Grčar iz Radovljice. Posnemljemo sledeče:

Dohodkov je bilo s preostankom lanskega leta	K	517·98
stroškov	„	356·91
ostane	K	161·07

Prirastek znaša 52 del v 54 knjigah, knjižnica je naročena na 18 periodičnih izdaj in je ud 6 društev. Skupno število del ima knjižnica 974 v 1467 izvodih. Slednjič se nasvetuje 21 novih del v nakup. Pripomnimo še, da ima knjižnica tudi lep skioptikon z mnogimi slikami. Želimo le, da bi se tako knjižnica kakor tudi skioptikon pridno uporabljala.

V stalni odbor so voljeni z vzklikom: A. Grčar. M. Huth, Iv. Šega iz Radovljice in Jos. Ažman iz Breznice.

V knjižnični odbor pa tudi z vzklikom: A. Grčar, M. Huth, Iv. Šega iz Radovljice, Jos. Ašman iz Breznice in Iv. Šemrl iz Lesec.

Samostalni predlogi so bili sledeči: Iv. Šega - Radovljica je predlagal: 1. C. kr. okr. šol. svet izdaj kot pomožno učno knjigo za domoznanstvo „opis okraja“. V ta namen se je volil odsek, ki naj vse potrebno uredi, in sicer so v odboru: Iv. Šega. Val. Zavrl - Begunje in J. Supančič - Rateče. — 2. C. kr. dež. šol. svet se naproša, da deluje na to, da se odpravijo sprejemni izpiti pri prestopu iz ljudske na srednjo šolo. — 3. C. kr. dež. šol. svet se naproša, da sklene, da se prični ponavljalna šola s 15. okt. in trajaj do konca aprila. V podkrepljenje navaja: Ad 1. Mučno vsakemu začetniku in tudi novodošlemu učitelju v kak okraj je, ker ne pozna kraja, oziroma okraja, a mora poučevati domoznanstvo. Vso tvarino bo potem lahko črpal iz tega spisa. Ad 2. Profesorska enketa na Dunaju je to sprejela že pred dvema letoma, kr. hrvaška vlada je to že uvedla, in kar velja na Hrvaškem, se lahko uvede tudi pri nas. — Ad. 3. Zahteva se vedno bolj in bolj, da odgovarjaj ponavljalna šola kmetiškim zahtevam. Naš kmet ima jeseni ravno v mesecu septembru in oktobru največ dela, torej naj se mu pripuste ponavljalci v pomoč. Najbolj pripraven čas, da se ponavljalcem pokaže praktično vse delo na šolskem vrtu kakor cepljenje, presajanje i. t. d., je ravno mesec april. Zato naj pohajajo ta pouk ponavljalci meseca apvila. Sprejeto z odobravanjem.

Val. Zavrl - Begunje predlaga, da naj izda c. kr. dež. šol. svet zaznamek vseh onih normalij, ki jih mora hraniti vsako šol. vodstvo. K temu predlogu pripomni nadzornik, da se čuje glas, da namerava neki tovariš na Dunaju izdati te normalije, zaradi tega naj se predlog odloži za eno leto. Sprejeto. — Jos. Žirovnik-Gorje pa želi, da posreduje c. kr. okr. šol. svet pri žel. ravnateljstvu, da dobe vsa vodstva potrebne vozne rede proti odškodnini. Sprejeto.

S tem je bil dnevni red izčrpan. Predsednik c. kr. okr. šol. nadzornik se zahvali prav toplo vsem referentom in prisotnikom, a podpredsednik A. Grčar se zahvali predsedniku za vzorno vodstvo konference. Omenjamo še to, da je skoro vsej konferenciji prisostoval tudi c. kr. okraj. glavar Župnek. Uverjeni smo, da se je g. glavar sedaj lahko prepričal, na katerih ramah sloni **vse duševno delo** radovljiške okraj. učit. konference.

Po uradni konferenci se je vršilo skupno kosilo v znani gostilnici Knofljevi, kjer se nam je za mal denar naravnost izborno postreglo. Gostilnica je vsega priporočila vredna. Vrsto napitnic je otvoril Iv. Šega, ki je napil kakor prvemu zaščitniku šolstva in učiteljstva v okraju c. kr. okr. glavarju Župneku, ki skrbi prav po očetovsko za učiteljstvo. Zahvalil se mu je glavar, ki poudarja, da se rad potrudi za učiteljstvo, ker ve, da deluje rado v prospeh šolstva. Nadučitelj J. Sedlak - Jesenice napija navzočima duhovnikoma, domačemu župniku in kaplanu, češ, da naj poneseta med svoje sobrate spoznanje, kako potrebna je regulacija učiteljskih plač. Župnik se mu zahvaljuje, zagotavljajoč ga, da bi on, če bi bil dež. finančni minister, potrojil sedanje učiteljske plače. (Odobravanje). Učitelj A. Jenko - Bled poudarja v svoji napitnici, ki je veljala c. kr. nadzorniku, da se je učiteljstvu do sedaj držalo napram njemu nekako rezervirano, ker ga je hotelo šele spoznati; a sedaj — ko ga pozna kakor moža pedagoga — ne birokrata — mu zaupa in mu kliče: Živel! Besedam tem je sledila tako presrčna in glasna ovacija, ki je pač jasno pričala, kako ljubi radovljiško učiteljstvo svojega nadzornika. Ginjen se je zahvalil nadzornik Janežič tej ovaciji ter je napil v izbranih besedah starosti radovljiškega učiteljstva A. Grčarju, ki se poslavlja od priljubljenega mu stanu. — Da ni manjkalo ubranega petja — se razume.

Ta banket nam je podal zagotovilo, da se zaveda učiteljstvo še vedno svoje stanovske skupnosti in kličemo mu v spomin besede, ki nam jih je zaklical v svoji napitnici g. glavar: V združenju je moč!

—c—

Štajerske vesti.

—š— **Dvojna mera.** V ljutomerskem okraju sklenejo letos šolski pouk 18. avgusta in pričnó š. l. 1910/11. prvega novembra, torej sklenejo štirnajst dni prej, a začno istočasno kakor šol. okraji Ptuj, Rogatec in Ormož, ki imajo skupno z ljutomerskim in gornje radgonskim okrajem istega nadzornika Dreflaka. Pribiti hočemo samo, da je to postopanje krivično in to tem bolj, ker je popolnoma neutemeljeno.

—š— **Uradna učiteljska skupščina za ormoški okraj** se je vršila dne 6. avgusta t. l. pri Vel. Nedelji. Predsednik konference, okr. šol. nadzornik g. ravnatelj Ivan Dreflak, je v svojih uvodnih vznesenih besedah omenil